

**Latvijas Farmaceitu
biedrība**

Pils iela 21,
Rīga, LV-1050

**Latvijas Patentbrīvo
Medikamentu Asociācija**

Krišjāņa Valdemāra iela 33 - 29,
Rīga, LV-1010

**Starptautisko inovatīvo
farmaceutisko firmu asociācija**

Skolas iela 3,
Rīga, LV-1010

Rīgā,

2015. gada 6. novembrī

DEKLARĀCIJA

PAR FARMACEITU UN FARMĀCIJAS RŪPniecības SASKARSMES UN ĒTIKAS PRINCIPIEM

Ievads

1. Farmaceiti, ko pārstāv **Latvijas Farmaceitu biedrība (LFB)**, un farmācijas rūpniecība, ko pārstāv **Starptautisko inovatīvo farmaceutisko firmu asociācija (SIFFA)** un **Latvijas Patentbrīvo Medikamentu Asociācija (LPMA)**, apzinās savu atbildību pret pacientiem un sabiedrību, un uzskata par būtisku iedibināt tādu kārtību, kas Latvijā kalpos par vadlīniju attiecību veidošanai starp farmaceitiem un farmācijas firmām.
2. Sadarbība starp farmaceitiem un farmācijas firmām ir svarīga un nepieciešama visās zāļu izstrādes un izmantošanas stadijās, lai garantētu pacientu drošību un terapijas efektivitāti.
3. Ir vitāli svarīgi, lai sadarbība starp farmaceitiem un farmācijas firmām tiktu balstīta uz vispārējiem principiem, tā īstenojot augstus ētikas standartus un pacientu tiesības un respektējot sabiedrības intereses, kā arī nodrošinot abu pušu neatkarību savu darbību veikšanā.
4. Lai nodrošinātu abu pušu neatkarību un uzticamību, nepieciešama sadarbības caurskatāmība. Tāpēc jebkādas attiecības, kas rada interešu konfliktus vai var tikt uzskatītas par interešu konfliktus radošām, publiski jāapspriež un turpmāk jānovērš.
5. Valsts institūcijas ir nodibinājušas juridisku sistēmu, ar kuru zināmās jomās sadarbība tiek regulēta. Papildus juridiskajiem nosacījumiem LFB, SIFFA un LPMA uzskata par nepieciešamu stiprināt abu pušu ētisko principu ievērošanu. Farmaceitiem un farmācijas firmām ir apstiprināti to pieņemtie ētikas principi, kas piemērojami to darbībai. Šī kopējā deklarācija nosaka abu pušu kopējos principus attiecībā uz vissvarīgākajiem aspektiem, kas īstenojami jebkādos sadarbības veidos.
6. Šīs deklarācijas aptvertās jomas ir:
 - 6.1. informācija par zālēm un zāļu reklāma,
 - 6.2. farmācijas firmu organizētās vai atbalstītas sapulces,
 - 6.3. konsultācijas.

Informācija par zālēm/farmaceutiskajiem produktiem un zāļu reklāma

7. Informācija, ko farmācijas firmas sniedz farmaceitiem, ir būtiska atbilstoši un pareizai zāļu izvēlei pacientu aprūpē. Vienlaikus farmaceitam, pieņemot profesionālus lēmumus, ir jābūt neatkarīgam savā izvēlē. Informācijas un reklāmas materiālu saturam par zālēm jābūt patiesam un precīzam. Tālab abām pusēm jāievēro šādi principi:

7.1. farmācijas firmām:

- a) jāsniedz korekta un atbilstoša informācija par savām ražotajām zālēm, kas pamatojas uz zinātniskiem pierādījumiem un precīzi apraksta šo zāļu priekšrocības un trūkumus;
- b) jāpārlicinās, ka pārdošanas pārstāvji un cits farmācijas firmas personāls, kas nodrošina informācijas sniegšanu, ir pietiekami kvalificēts un apmācīts;
- c) pēc farmaceitu lūguma jāatklāj atbilstošie klīniski zinātniskie dati par savām ražotajām zālēm;
- d) jāievēro zinātniskie un klīniskie ziņojumi attiecībā uz to ražotajām zālēm pēc tam, kad zāles ir pieejamas tirgū, un bez kavēšanās jāatklāj farmaceitiem svarīgi novērojumi;
- e) nav jāpiedāvā farmaceitiem nepamatota viesmīlība; nedrīkst piegādāt, piedāvāt vai apsolīt nekādas dāvanas vai naudas līdzekļus; profesionālais atbalsts nedrīkst pārsniegt Zāļu reklamēšanas prakses ētikas kodeksā vai normatīvos aktos minēto vērtību, un tam jāattiecas uz farmaceutisko praksi;
- f) jābūt korektām pret citiem konkurējošu zāļu ražotājiem, it īpaši, sniedzot attiecīgos preparātus salīdzinošu informāciju un norādot pētījumu rezultātus;
- g) sniedzot informāciju, firmas pārstāvim skaidri jānodala sava subjektīvā attieksme pret kādu no apskatītajiem jautājumiem no zinātniski pamatotās informācijas.

7.2. Farmaceitiem:

- a) jāatturas pieņemt nepamatotu viesmīlību, profesionālai praksei neatbilstošas un/vai dārgas dāvanas vai atbalstu;
- b) jāziņo par zāļu blakusparādībām.

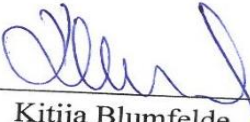
Farmācijas firmu organizētās vai atbalstītas sapulces

8. Farmaceutiskās firmas var rīkot sapulces farmaceitiem vai sponsorēt farmaceitu sapulces. Šādiem pasākumiem jābūt ar skaidru izglītojošu mērķi un saturu atbilstoši LFB noteiktās farmaceitu tālākizglītības prasībām, tālākizglītības pasākumu mērķu un farmaceita kompetenču kataloga saturam. Informācijai, kas sniegta jebkurā šādā sapulcē, jābūt pamatotai ar zinātniskiem un medicīniski pierādītiem datiem. Lektoram ir skaidri jānodala sava personiskā attieksme pret kādu no apskatītajiem jautājumiem no zinātniski pamatotās informācijas, kā arī jāatturas no tendencioziem paziņojumiem, kuriem nav zinātniska pamatojuma un kuri varētu tikt traktēti (interpretēti) par labu vienam vai otram industrijas pārstāvim.
9. Paziņojumā par sapulces norisi un/vai ielūgumā skaidri jānorāda pasākuma nolūks. Ja iespējams, jānorāda arī, vai par šo pasākumu ir informētas atbilstošās valsts institūcijas.
10. Sapulces vietai jāatbilst tās zinātniskajiem mērķiem, un tai nav jāietver nevajadzīga ceļošana.
11. Farmācijas firma var apmaksāt lektoru darbu, mācību materiālus un telpu izmantošanu, kas nepieciešamas sapulces organizēšanai. Tā var segt arī pasākuma dalības maksu, ceļa izdevumus un dalībnieku izmitināšanu, bet nevar apmaksāt pavadošo personu izdevumus.
12. Viesmīlībai sapulču laikā jābūt vispārēji pieņemamai, atbilstoši un stingri ierobežotai atbilstoši pasākuma nolūkam. Konkursu, sporta vai izklaides pasākumu organizēšana un sponsorēšana ir aizliegta.

13. Šīs deklarācijas principi ir piemērojami arī pasākumiem, kas tiek organizēti ārpus Latvijas robežām, ja tajos iesaistīti Latvijas farmaceiti.
14. Publikāciju, lekciju un citu prezentāciju ievadā skaidri jānorāda gan sapulces, gan lektoru atbalstītājs, lai izslēgtu interešu konfliktu.
15. Farmaceits var saņemt atlīdzību par tādu lekciju lasīšanu vai darba grupu vadīšanu, kuru mērķis ir farmaceitu profesionālo zināšanu un praktisko iemaņu uzlabošana vai pilnveidošana.

Konsultācijas

16. Farmācijas firmas var lūgt farmaceitus darboties konsultantu statusā. Šajos amatos viņi drīkst sniegt firmām ekspertu pakalpojumus vai padomus.
17. Šāda veida sadarbība ar farmācijas firmām nedrīkst apdraudēt iesaistītā farmaceita profesionālo neatkarību; farmaceitam vienmēr jāievēro savs ētiskais pienākums – neatkarīgi pieņemt profesionālus lēmumus un izmantot zāles pacienta interesēs.
18. Atlīdzībai par konsultācijām jāattiecas tieši uz veikto darbu.

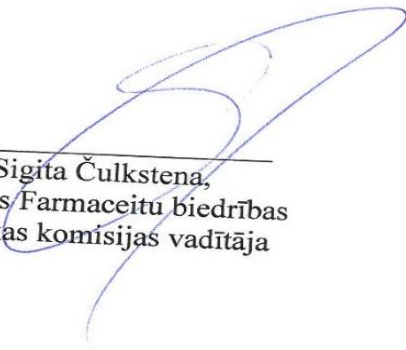
Kitija Blumfelde,
Latvijas Farmaceitu biedrības
prezidente

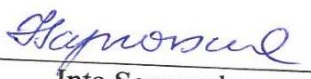
Imants Sinka,
Starptautisko inovatīvo
farmaceitisko firmu
asociācijas
valdes priekšsēdētājs

Egils Einārs Jurševics,
Latvijas Patentbrīvo
medikamentu asociācijas
valdes priekšsēdētājs

Sigita Čulkstena,
Latvijas Farmaceitu biedrības
Ētikas komisijas vadītāja

Inta Saprovskā,
Zāļu reklamēšanas Ētikas komisijas
priekšsēdētāja